

Briselē, 2023. gada 30. jūnijā
(OR. en)

11137/23

ECOFIN 662
UEM 196
SOC 488
EMPL 339
COMPET 683
ENV 762
EDUC 275
RECH 307
ENER 398
JAI 908
GENDER 139
ANTIDISCRIM 133
JEUN 177
SAN 414

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepr. dok. Nr.:	9828/1/23 REV 1
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 607 final
Temats:	PADOMES IETEIKUMS par Īrijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Īrijas 2023. gada stabilitātes programmu

Pielikumā ir pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas apspriests Padomē un Eiropadomē, pamatojoties uz Komisijas Ieteikumu COM(2023) 607 final.

PADOMES IETEIKUMS

(... gada ...)

**par Īrijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par
Īrijas 2023. gada stabilitātes programmu**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 ², ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms ("mehānisms"), stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot Savienības finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas pusgada prioritātēm mehānisms sekmē ekonomikas un iekļaujošu atveseļošanu un ilgtspējīgu un izaugsmi veicinošu reformu un investīciju īstenošanu, jo īpaši reformas un investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju Savienībā un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāko īstenošanu. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktu 2022. gada 30. jūnijā tika atjaunināta katrai dalībvalstij paredzētā maksimālā finanšu iemaksa no mehānisma.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

- (2) Komisija 2022. gada 22. novembrī pieņēma 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2023. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Eiropadome 2023. gada 23. martā apstiprināja 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā izvirzītās prioritātes, kuras ir vērstas uz konkurētspējīgas ilgtspējas četrām dimensijām. Komisija 2022. gada 22. novembrī uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1176/2011 ³ pamata pieņēma arī 2023. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā nenorādīja Īriju kā vienu no dalībvalstīm, kuras var skart vai apdraudēt nelīdzsvarotība. Padziļināts pārskats attiecīgi nebūtu vajadzīgs. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī atzinumu par Īrijas 2023. gada budžeta plāna projektu. Komisija pieņēma arī ieteikumu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku un priekšlikumu attiecībā uz 2023. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ⁴ ("2023. gada ieteikums par eurozonu") Padome pieņēma 2023. gada 16. maijā un Vienoto nodarbinātības ziņojumu – 2023. gada 13. martā.
- (3) Lai gan Savienības valstu tautsaimniecības demonstrē ievērojamu noturību, ģeopolitiskajam kontekstam joprojām ir negatīva ietekme. Tā kā Savienība nelokāmi solidarizējas ar Ukrainu, Savienības ekonomikas un sociālās politikas programma ir vērsta uz to, lai īstermiņā mazinātu enerģētikas krīzes negatīvo ietekmi gan uz mazaizsargātām mājsaimniecībām, gan uzņēmumiem un lai turpinātu centienus īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos, atbalstītu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, aizsargātu makroekonomikas stabilitāti un palielinātu noturību vidējā termiņā. Tajā liela uzmanība ir pievērsta arī Savienības konkurētspējas un produktivitātes palielināšanai.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

⁴ Padomes Ieteikums (2023. gada 16. maijs) par eurozonas ekonomikas politiku (OV C 180, 23.5.2023., 1. lpp.).

- (4) Komisija 2023. gada 1. februārī nāca klajā ar paziņojumu "Zaļā kursa industriālais plāns neto nulles emisiju laikmetam" ("Zaļā kursa industriālais plāns"). Zaļā kursa industriālā plāna mērķis ir uzlabot Savienības neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju un atbalstīt ātru pārkārtošanos uz klimatneitralitāti. Tas papildina Eiropas zaļā kursa un *REPowerEU* ietvaros īstenotos centienus. Tā mērķis ir arī veicināt labvēlīgākus apstākļus tādu neto nulles emisiju tehnoloģiju un produktu Savienības ražošanas jaudas izvēršanai, kas vajadzīgi Savienības vērienīgo klimatisko mērķrādītāju sasniegšanai, un nodrošināt piekļuvi attiecīgām kritiski svarīgām izejvielām, tostarp, diversificējot piegādes avotus, pienācīgi izmantojot ģeoloģiskos resursus dalībvalstīs un maksimāli palielinot izejvielu reciklēšanu. Zaļā kursa industriālā plāna pamatā ir četri pīlāri: prognozējama un vienkāršota normatīvā vide, ātrāka piekļuve finansējumam, prasmju pilnveidošana un atvērta tirdzniecība noturīgām piegādes ķēdēm. Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā ar papildu paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada", kas strukturēts atbilstoši deviņiem savstarpēji pastiprinošiem virzītājspēkiem ar mērķi strādāt, lai panāktu izaugsmi veicinošu tiesisko regulējumu. Paziņojumā ir noteiktas politikas prioritātes, kuru mērķis ir aktīvi nodrošināt strukturālus uzlabojumus, mērķtiecīgas investīcijas un regulatīvus pasākumus Savienības un tās dalībvalstu ilgtermiņa konkurētspējai. Turpmāk sniegtie ieteikumi palīdz īstenot minētās prioritātes.

- (5) 2023. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās atbilstoši mehānisma īstenošanai. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot atveseļošanas un noturības plānus, jo ar šiem plāniem ir paredzēts izpildīt visus iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētos attiecīgos ieteikumus vai arī to būtisku daļu. Konkrētām valstīm adresētie 2019., 2020. un 2022. gada ieteikumi joprojām ir vienlīdz svarīgi attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāniem, kas pārskatīti, atjaunināti vai grozīti saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu.
- (6) 2023. gada 27. februārī pieņemtās Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/435⁵ ("*REPowerEU* regula") mērķis ir ātri izbeigt Savienības atkarību no Krievijas fosilās degvielas importa. Tas veicinās enerģētisko drošību un Savienības energoapgādes dažādošanu, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, enerģijas uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti. *REPowerEU* regula sniedz iespēju dalībvalstīm savos nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos pievienot jaunu *REPowerEU* nodaļu, lai tiktu finansētas galvenās reformas un investīcijas, kas palīdzēs sasniegt *REPowerEU* mērķus. Minētās reformas un investīcijas arī palīdzēs uzlabot Savienības neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju, kā izklāstīts Zaļā kursa industriālajā plānā, un īstenot konkrētām valstīm saistībā ar enerģiju adresētos ieteikumus, kas dalībvalstīm sniegti 2022. gadā un attiecīgā gadījumā 2023. gadā. Ar *REPowerEU* regulu tiek ieviesta jauna neatmaksājama finansiālā atbalsta kategorija, kas darīta pieejama dalībvalstīm, lai tiktu finansētas jaunas ar enerģētiku saistītas reformas un investīcijas saskaņā ar to atveseļošanas un noturības plāniem.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp.).

- (7) Komisija 2023. gada 8. martā pieņēma paziņojumu, kurā sniegtas fiskālās politikas norādes 2024. gadam ("2023. gada 8. marta paziņojums"). Tā mērķis ir atbalstīt dalībvalstis stabilitātes un konverģences programmu sagatavošanā un tādējādi stiprināt politikas koordināciju. Komisija atgādināja, ka Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula 2023. gada beigās tiks deaktivēta. Komisija aicināja panākt, lai fiskālā politika 2023.–2024. gadā nodrošinātu parāda atmaksājamību vidējā termiņā un ilgtspējīgā veidā veicinātu potenciālu izaugsmi, un aicināja dalībvalstis savās 2023. gada stabilitātes un konverģences programmās izklāstīt, kā to fiskālie plāni nodrošinās Līgumā noteiktās atsaucēs vērtības 3 % no iekšzemes kopprodukta (IKP) ievērošanu un ticamu un nepārtrauktu parāda samazināšanu vai parāda saglabāšanu piesardzīgā līmenī vidējā termiņā. Komisija arī aicināja dalībvalstis pakāpeniski atteikties no valsts fiskālajiem pasākumiem, kas tika ieviesti, lai aizsargātu mājsaimniecības un uzņēmumus no enerģijas cenu satricinājuma, sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem. Tā norādīja, ka gadījumā, ja, atkārtoties ar enerģijas cenām saistītajam spiedienam, būtu nepieciešams pagarināt atbalsta pasākumu darbības laiku, šādiem dalībvalstu pasākumiem vajadzētu būt mērķorientētākiem, atbalstot tieši neaizsargātās mājsaimniecības un uzņēmumus. Komisija norādīja, ka fiskālie ieteikumi būtu izsakāmi skaitļos un diferencējami. Turklāt, kā ierosināts Komisijas 2022. gada 9. novembra paziņojumā par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm, fiskālie ieteikumi tiktu formulēti, pamatojoties uz neto primārajiem izdevumiem. Komisija ieteica visām dalībvalstīm turpināt aizsargāt valsts finansētās investīcijas un nodrošināt mehānisma un citu Savienības fondu efektīvu izmantošanu, jo īpaši, ņemot vērā zaļās un digitālās pārkārtošanās un noturības mērķus. Komisija norādīja, ka ierosinās Padomei 2024. gada pavasarī sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu un ievērojot spēkā esošās tiesību normas.

- (8) Komisija 2023. gada 26. aprīlī nāca klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem Savienības ekonomikas pārvaldības noteikumu visaptverošas reformas īstenošanai. To galvenais mērķis ir uzlabot valsts parāda atmaksājamību un ar reformu un investīciju palīdzību veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi visās dalībvalstīs. Komisijas priekšlikumu mērķis ir uzlabot valstu līdzatbildību, vienkāršot sistēmu un virzīties uz lielāku vidēja termiņa mērķi apvienojumā ar efektīvu un saskaņotāku izpildi. Saskaņā ar Padomes 2023. gada 14. marta secinājumiem par ievirzēm ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformai mērķis ir 2023. gadā pabeigt leģislatīvo darbu.
- (9) Īrija savu atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 28. maijā. Ievērojot Regulas (ES) 2021/241 19. pantu, Komisija novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu saskaņā ar minētās regulas V pielikumā izklāstītajām novērtēšanas vadlīnijām. Padome 2021. gada 8. septembrī pieņēma Īstenošanas lēmumu par Īrijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu ⁶. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu, kurā konstatēts, ka Īrija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

⁶ ST 11046/21; ST 11046/21 ADD 1.

- (10) Īrija 2023. gada 4. maijā iesniedza savu 2023. gada valsts reformu programmu un 2023. gada 2. maijā – 2023. gada stabilitātes programmu atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1466/97 4. panta 1. punktam. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu 2023. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Īrijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.
- (11) Komisija 2023. gada ziņojumu par Īriju publicēja 2023. gada 24. maijā. Tajā tika izvērtēts, kā Īrija ir īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma laikposmā no 2019. līdz 2022. gadam, un kā Īrija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz minēto analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjautājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjautājumi. Tajā bija arī novērtēts Īrijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.
- (12) Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem Īrijas vispārējās valdības balance uzlabojās no deficīta 1,6 % apmērā no IKP 2021. gadā līdz pārpalikumam 1,6 % apmērā 2022. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds samazinājās no 55,4 % no IKP 2021. gada beigās līdz 44,7 % 2022. gada beigās.

- (13) Vispārējās valdības bilanci ir ietekmējuši fiskālās politikas pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Šādi fiskālās politikas ieņēmumus samazinoši pasākumi 2022. gadā cita starpā bija akcīzes nodokļa samazināšana degvielām un pievienotās vērtības nodokļa samazināšana gāzei un elektroenerģijai, savukārt šādi fiskālās politikas izdevumus palielinoši pasākumi cita starpā bija maksājumi visos iekšzemes elektroenerģijas kontos un dažādi sociālie pārvedumi. Komisija lēš, ka minēto pasākumu neto budžeta izmaksas 2022. gadā atbildīs 0,5 % no IKP. Vispārējās valdības bilanci ir ietekmējušas arī budžeta izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām un kas tiek lēstas 0,1 % apmērā no IKP 2022. gadā. Tajā pašā laikā ar Covid-19 krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu aplēstās izmaksas samazinājās no 2,8 % 2021. gadā līdz 0,7 % no IKP 2022. gadā.
- (14) Padome 2021. gada 18. jūnijā ieteica Īrijai ⁷ 2022. gadā īstenot atbalstošu fiskālo nostāju, kas ietver stimulējošo iedarbību, kuru nodrošina mehānisms, un saglabāt valsts finansētās investīcijas.

⁷ Padomes Ieteikums (2021. gada 18. jūnijs), ar ko sniedz Padomes atzinumu par Īrijas 2021. gada stabilitātes programmu (OV C 304, 29.7.2021., 28. lpp.).

- (15) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālās politikas nostāja ⁸ 2022. gadā bija kopumā neitrāla, 0,2 % apmērā no IKP, kas bija adekvāti augstās inflācijas apstākļos. Īrija atbilstoši Padomes ieteikumam turpināja atbalstīt atveseļošanu ar investīcijām, ko paredzēts finansēt no mehānisma. No mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansētie izdevumi 2022. gadā sasniedza 0,04 % no IKP (0,1 % no IKP 2021. gadā). Valsts finansētajām investīcijām bija ekspansīva ietekme 0,1 procentpunkta apmērā uz fiskālo nostāju ⁹. Tāpēc Īrija saglabāja valsts finansētās investīcijas, kā ieteikusi Padome. Vienlaikus valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) pieaugumam bija kopumā neitrāla ietekme –0,2 procentpunktu apmērā uz fiskālo nostāju. Tādēļ Īrija pietiekami ierobežoja valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu.
- (16) 2023. gada stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs par 2023. gadu atbilst Komisijas 2023. gada pavasara prognozei, bet par turpmāko periodu tas ir piesardzīgs. Valdība prognozē, ka reālais IKP 2023. gadā pieaugs par 5,6 % un 2024. gadā – par 4,1 %. Salīdzinājumam – Komisijas 2023. gada pavasara prognozē norādīts, ka reālā IKP pieaugums 2023. gadā būs mazāks (5,5 %) un 2024. gadā – lielāks (5,0 %). Komisijas prognozētais samērā augstākais pieauguma temps 2024. gadā galvenokārt skaidrojams ar stabilāku neto eksporta pieauguma tempu. Tomēr Īrijas gadījumā neto eksports ir pakļauts lielām svārstībām, jo to virza neliels skaits lielu starptautisku uzņēmumu, kas pēdējos gados ir bijuši komerciāli ļoti veiksmīgi.

⁸ Fiskālā nostāja tiek mērīta, vadoties pēc izmaiņām primārajos izdevumos (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus), neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus, taču ietverot no mehānisma un citu Savienības fondu neatmaksājama atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, kas attiecināmi uz vidēja termiņa potenciālo izaugsmi. Sīkāku informāciju sk. fiskālās statistikas tabulu 1. izcēlumā.

⁹ Citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem bija neitrāla ietekme, kas atbilst 0,0 procentpunktiem no IKP.

- (17) Valdība savā 2023. gada stabilitātes programmā plāno, ka vispārējās valdības budžeta pārpalikums palielināsies līdz 1,8 % no IKP 2023. gadā. Palielinājums 2023. gadā galvenokārt atspoguļo strauju ieņēmumu pieaugumu. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu ir sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 44,7 % 2022. gada beigās līdz 40,5 % 2023. gada beigās. Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi valdības budžeta pārpalikums 2023. gadā būs 1,7 % no IKP. Tas atbilst 2023. gada stabilitātes programmā prognozētajam pārpalikumam. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē ir plānota līdzīga vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP, proti, 40,4 % 2023. gada beigās.
- (18) Sagaidāms, ka vispārējās valdības bilanci 2023. gadā joprojām ietekmēs fiskālie pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Tie ietver pasākumus, kas pagarināti no 2022. gada, jo īpaši divu maksājumu otro kārtu visos iekšzemes elektroenerģijas kontos, kā arī jaunu sociālo pārvedumu kopumu. Gaidāms, ka minēto pasākumu izmaksas daļēji kompensēs enerģijas piegādātāju negaidītās papildu peļņas nodokļi, proti, no elektroenerģijas ražošanas gūto ieņēmumu griesti. Ņemot vērā minētos ieņēmumus, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē atbalsta pasākumu neto budžeta izmaksas 2023. gadam tiek prognozētas 0,3 % apmērā no IKP ¹⁰. Vairākums pasākumu 2023. gadā nešķiet vērsti uz visneaizsargātākajām mājāsaimniecībām vai uzņēmumiem, bet tajos ir iestrādāts cenas signāls, kas rosina samazināt enerģijas pieprasījumu un palielināt energoefektivitāti. Rezultātā Komisijas 2023. gada pavasara prognozē tiek lēsts, ka mērķtiecīgo atbalsta pasākumu summa, kas jāņem vērā novērtējumā par atbilstību Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam ¹¹, veidos 0,1 % no IKP 2023. gadā (salīdzinājumā ar 0,2 % no IKP 2022. gadā). Tiek prognozēts, ka salīdzinājumā ar 2022. gadu budžeta izmaksas saistībā ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām palielināsies par 0,1 procentpunktu no IKP. Visbeidzot, paredzams, ka vispārējās valdības bilanci 2023. gadā labvēlīgi ietekmēs ar Covid-19 krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu pakāpeniska izbeigšana, kas pēc aplēsēm veido 0,7 % no IKP.

¹⁰ Šis skaitlis atspoguļo šo pasākumu gada budžeta izmaksu līmeni, ietverot kārtējos ieņēmumus un izdevumus, kā arī – attiecīgā gadījumā – kapitālizdevumu pasākumus.

¹¹ Padomes Ieteikums (2022. gada 12. jūlijs) par Īrijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Īrijas 2022. gada stabilitātes programmu (OV C 334, 1.9.2022., 52. lpp.).

- (19) Savā 2022. gada 12. jūlija ieteikumā Padome ieteica Īrijai rīkoties, lai nodrošinātu, ka 2023. gadā valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums atbilst kopumā neitrālai fiskālās politikas nostājai ¹², ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret enerģijas cenu kāpumu visneaizsargātākajām māsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Īrijai tika ieteikts būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Īrijai tika arī ieteikts palielināt publiskās investīcijas, kas sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus.
- (20) Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi fiskālā nostāja 2023. gadā, ņemot vērā augsto inflāciju, būs kopumā neitrāla (0,2 % no IKP). Fiskālā nostāja 2022. gadā bija kopumā neitrāla (-0,2 % no IKP). Prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā būs bremsējoša ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,3 % no IKP. Tas ietver mērķorientēto atbalsta pasākumu izmaksu samazinājumu 0,1 % no IKP apmērā māsaimniecībām un uzņēmumiem, kuri ir visneaizsargātākie pret enerģijas cenu pieaugumu. Tas ietver arī augstākas izmaksas saistībā ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas (0,1 % no IKP). Prognozētais valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums kopumā atbilst Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam. Tiek prognozēts, ka no mehānisma dotācijām un no citiem Savienības fondiem finansētie izdevumi 2023. gadā sasniegs 0,1 % no IKP, savukārt valsts finansētajām investīcijām būs neitrāla ietekme uz fiskālo nostāju 0,0 procentpunktu apmērā no IKP ¹³. Tāpēc Īrija plāno finansēt papildu investīcijas, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus, un paredzams, ka tiks saglabātas valsts finansētās investīcijas. Tā plāno finansēt publiskās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās un enerģētiskās drošības jomā, piemēram, veicinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, kā arī ļaujot elektrificēt citas tehnoloģijas, ko daļēji finansē no mehānisma un citiem Savienības fondiem.

¹² Pamatojoties uz Komisijas 2023. gada pavasara prognozi, Īrijas potenciālās izlaidis vidēja termiņa pieauguma aplēse (10 gadu vidējais rādītājs), kuru izmanto fiskālās nostājas noteikšanai, ir 12,3 % nominālā izteiksmē.

¹³ Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs ekspansīva ietekme, kas atbilst 0,1 procentpunktam no IKP.

- (21) Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu paredzams, ka vispārējās valdības budžeta pārpalikums palielināsies, 2024. gadā sasniedzot 2,8 % no IKP. Palielinājums 2024. gadā galvenokārt atspoguļo izdevumu samazinājumu, jo tiek pārtraukti pagaidu izdevumu pasākumi. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies, 2024. gada beigās sasniedzot 38,2 %. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta pārpalikums 2024. gadā būs 2,2 % apmērā no IKP. Tas ir mazāks nekā 2023. gada stabilitātes programmā prognozētais pārpalikums, galvenokārt tāpēc, ka Komisijas 2023. gada pavasara prognozē ir lielāki izdevumi. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē ir plānota līdzīga vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP, proti, 38,3 % 2024. gada beigās.
- (22) 2023. gada stabilitātes programmā ir paredzēts 2024. gadā pakāpeniski izbeigt visus enerģētikas atbalsta pasākumus. Komisija arī pieņem, ka 2024. gadā enerģētikas atbalsta pasākumi tiks pilnībā izbeigti. Tam pamatā ir pieņēmums, ka enerģijas cenas nepalielināsies no jauna.
- (23) Programmā Īrija plāno 2023. un 2024. gadā sasniegt vidēja termiņa budžeta mērķi – strukturālo budžeta bilanci -0,5 % apmērā no IKP ¹⁴ – un saglabāt to visā atlikušajā programmas laikposmā. Pamatojoties uz Komisijas 2023. gada pavasara prognozi, tiek paredzēts, ka 2023. gadā strukturālajā bilanci būs deficīts 0,1 % apmērā no IKP un 2024. gadā – pārpalikums 1,0 % apmērā no IKP, kas pārsniedz vidēja termiņa budžeta mērķi.
- (24) Pieņemot, ka politika netiks mainīta, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka neto valsts finansētie primārie izdevumi ¹⁵ 2024. gadā pieaugs par 1,9 %.

¹⁴ Strukturālā balance (cikliski koriģētā balance, no kuras atskaitīti vienreizējie un pagaidu pasākumi), ko Komisija pārrēķinājusi, izmantojot kopīgi saskaņoto metodiku, norāda uz strukturālo deficītu 0,9 % apmērā no IKP 2023. gadā un pārpalikumu 0,1 % apmērā 2024. gadā.

¹⁵ Neto primāros izdevumus definē kā valsts finansētos izdevumus, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un izņemot procentu izdevumus un cikliskā bezdarba izdevumus.

- (25) Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu gaidāms, ka valdības investīcijas palielināsies no 2,0 % no IKP 2023. gadā līdz 2,1 % 2024. gadā. Lielākas investīcijas atspoguļo lielākas valsts finansētās investīcijas un lielākas investīcijas, ko finansē Savienība, konkrēti, izmantojot mehānismu. 2023. gada stabilitātes programmā ir minētas reformas un investīcijas, kas, paredzams, veicinās fiskālo ilgtspēju un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi. Minētās reformas un investīcijas ietver klimatrīcības plāna atjaunināšanu un datu centra izveidi, kas arī ir daļa no atveseļošanas un noturības plāna.
- (26) 2023. gada stabilitātes programmā ir izklāstīta vidēja termiņa fiskālā virzība līdz 2026. gadam. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības budžeta pārpalikums palielināsies, sasniedzot 2,9 % no IKP 2025. gadā un 3,1 % līdz 2026. gadam. Tāpēc tiek plānots, ka vispārējās valdības balance atbildīs attiecīgajai Līgumā noteiktajai atsauces vērtībai visā programmas aptvertajā laikā. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 38,2 % 2024. gada beigās līdz 32,0 % 2026. gada beigās.
- (27) Tiek prognozēts, ka to iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir vecāki par 64 gadiem, salīdzinājumā ar darbaspējīgā vecuma iedzīvotāju (20–64 gadi) īpatsvaru būs vairāk nekā divas reizes lielāks līdz 2070. gadam, kad katram pensionāram būtu mazāk nekā divi potenciālie iemaksu veicēji salīdzinājumā ar gandrīz četriem iemaksu veicējiem 2022. gadā. Šīs sabiedrības novecošanas rezultātā pensiju sistēma ir jāaizsargā pret pieaugošajām izmaksām. Pensiju reforma, par kuru tika paziņots 2022. gada septembrī, paredz, ka pensijas vecums ir 66 gadi. Tāpēc valdība plāno pievērsties pensiju sistēmas ilgtspējai iemaksu pusē. Paredzams, ka 2023. gadā valdība nāks klajā ar ceļvedi pakāpeniskai sociālās apdrošināšanas iemaksu palielināšanai laikposmā no 2024. līdz 2034. gadam. Tas palielinātu skaidrību par to, kā tā plāno noteikt valsts pensiju sistēmas finansēšanas kārtību.

- (28) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu un minētās regulas V pielikuma 2.2. kritēriju, atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Īrijas atveseļošanas un noturības plāns tiek īstenots, tomēr ar ievērojamu kavēšanos. Ierobežoti resursi un nepietiekama prioritāšu noteikšana ir novedusi pie tā, ka Īrija atpaliek īstenošanas procesā. Īrija sava atveseļošanas un noturības plāna grozījumu iesniedza 2023. gada maijā. Īrijai vēl ir jāiesniedz pirmais maksājuma pieprasījums. Pašlaik tiek gatavota *REPowerEU* nodaļa. Jaunās *REPowerEU* nodaļas ātra iekļaušana atveseļošanas un noturības plānā sniegs iespēju finansēt papildu reformas un investīcijas, lai atbalstītu Īrijas stratēģiskos mērķus enerģētikas un zaļās pārkārtošanās jomā. Lai nodrošinātu atveseļošanas un noturības plāna, kā arī citas, ārpus minētā plāna tvēruma esošas ekonomikas un nodarbinātības politikas sekmīgu īstenošanu un rezultātā panāktu plašu līdzatbildību par politikas programmu kopumā, joprojām ir svarīgi sistemātiski un efektīvi iesaistīt vietējās un reģionālās iestādes, sociālos partnerus un citas attiecīgās ieinteresētās personas.
- (29) Komisija visus Īrijas kohēzijas politikas plānošanas dokumentus apstiprināja 2022. gadā. Kohēzijas politikas programmu ātra īstenošana papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu, tostarp *REPowerEU* nodaļu, ir būtiska zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai, ekonomikas un sociālās noturības palielināšanai un līdzsvarotas teritoriālās attīstības panākšanai Īrijā.
- (30) Papildus ekonomiskajām un sociālajām problēmām, kas risinātas ar atveseļošanas un noturības plānu un kohēzijas politikas programmām, Īrija saskaras ar vairākām papildu problēmām, kuras saistītas ar aprites ekonomiku, dzeramā ūdens piegādi un notekūdeņu attīrīšanu, kā arī ar elektroenerģijas sistēmu, energoinfrastruktūru un viedo tīklu tehnoloģijām, atļauju piešķiršanas satvaru, energoefektivitāti, ilgtspējīgu transportu un zaļās pārkārtošanās procesam vajadzīgajām prasmēm.

- (31) Īrijā turpina pieaugt atkritumu radīšana, un tā joprojām ievērojami pārsniedz Savienības vidējo rādītāju. Tās reciklēšanas sniegums vairākus gadus stagnē. Materiālu apritīga izmantošana 2021. gadā neaudz palielinājās līdz 2 %, kas joprojām ir ievērojami mazāk par Savienības vidējo rādītāju (11,7 %). Lai gan atkritumu apsaimniekošanā tiek veikti uzlabojumi, 2020. gada atkritumu apsaimniekošanas rīcības plāna aprites ekonomikai un 2021. gada decembrī publicētā visas valdības aprites ekonomikas stratēģijas ietekme vēl nav jūtama. Lai sasniegtu Savienības aprites ekonomikas mērķus, ir vajadzīgas lielākas investīcijas. Tas ietver dalītas atkritumu savākšanas un apstrādes infrastruktūras uzlabošanu, lai mazinātu atkritumu apglabāšanu poligonos un sadedzināšanu, īpašu uzmanību pievēršot plastmasai un bioatkritumiem. Ūdens resursu apsaimniekošanas un kvalitātes jomā Īrija saskaras ar novecojošu un novecojušu infrastruktūru, kas rada vienu no augstākajiem cauruļvadu noplūdes rādītājiem Savienībā. Dažos apgabalos arī dzeramā ūdens kvalitāte joprojām ir problēma. Netiek pietiekami risināts jautājums par ūdens kvalitātes pasliktināšanos, ko izraisa lauksaimniecības paplašināšanās. Ir vajadzīgas arī infrastruktūras investīcijas upju atjaunošanā, kā arī visaptverošāka pieeja attiecībā uz lauksaimnieciskās darbības izraisītā ūdens piesārņojuma kontroli.

- (32) Īrijas enerģosistēmā 2022. gadā bija vērojamas neaizsargātības pazīmes, jo elektroenerģijas piegādes problēmām bija nepieciešami ārkārtas atbalsta pasākumi. Tās klimata rīcības plānā ir ietverts vērienīgs mērķis līdz 2030. gadam pārveidot valsts enerģosistēmu ar mērķi palielināt no atjaunīgajiem energoresursiem ražotās elektroenerģijas daļu līdz 80 %. Tas radīs lielus ražošanas apjomus no variabliem energoresursiem. Pašreizējā sistēmas elastība un tās integrācija nav pietiekama, lai tiktu galā ar tik lieliem ražošanas apjomiem no variabliem energoresursiem un ar pieaugošo enerģijas pieprasījumu, jo īpaši no datu centriem, tādēļ atjaunīgo energoresursu mērķrādītāja sasniegšana varētu būt apgrūtināta. Pieprasījuma puses elastība un būtiski pārvades, sadales un uzkrāšanas infrastruktūras uzlabojumi būs galvenie elementi, kas palīdzēs samazināt Īrijas atkarību no fosilās degvielas importa un atvieglot un paātrināt tās pārkārtošanos uz klimatneitrālu enerģosistēmu. Galvenās problēmas pieprasījuma puses elastības attīstībā ir tādas koordinētas stratēģijas trūkums, kas aptvertu visu enerģosistēmu, tostarp apkuri un dzesēšanu, kā arī viedās mērīšanas infrastruktūras trūkums. Plānošanas un atļauju sistēmas efektivitātes uzlabošana atjaunīgiem energoresursiem, uzkrāšanai un tīkla pieslēgumiem, kas panākama, nodrošinot to, ka visos plānošanas procesa posmos ir pieejami pienācīgi darbinieki ar atbilstošām prasmēm, un racionalizējot vispārējo satvaru, varētu paātrināt liela mēroga uzlabojumus, tādējādi paātrinot zaļo pārkārtošanos.

- (33) Dabasgāzes patēriņš Īrijā laikposmā no 2022. gada augusta līdz 2023. gada martam samazinājās par 0,2 % salīdzinājumā ar vidējo gāzes patēriņu tajā pašā laikposmā iepriekšējos piecos gados, ne tuvu nesasniedzot samazinājuma mērķrādītāju 15 %, kas noteikts Padomes Regulā (ES) 2022/1369 ¹⁶. Lai gan Īrija kvalificējas atbrīvojumam no minētā mērķrādītāja, tā tiek mudināta pastiprināt centienus uz laiku – līdz 2024. gada 31. martam – samazināt gāzes pieprasījumu, ievērojot Padomes Regulu (ES) 2023/706 ¹⁷. Energoefektivitātes pasākumiem būs būtiska nozīme, lai samazinātu enerģijas patēriņu un palīdzētu sasniegt Savienības mēroga mērķi samazināt siltumnīcefekta gāzu neto emisijas vismaz par 55 %. Lai sasniegtu klimata mērķus, ļoti svarīgi būs uzlabot dzīvojamo ēku energoapgādi, modernizēt un ātri izvērst apkuri no atjaunīgiem energoresursiem. Neraugoties uz vērienīgajiem mērķiem līdz 2030. gada beigām modernizēt 500 000 mājokļu tā, lai tie sasniegtu ēku energorādītāju (*BER*) B2, kā arī uzstādīt 400 000 siltumsūkņu esošajos mājokļos, lai nomainītu vecākas, mazāk efektīvas apkures sistēmas, problēmas joprojām pastāv, galvenokārt kvalificēta darbaspēka nepietiekamības dēļ. Bezemisiju transportlīdzekļu skaits Īrijas autoparkā strauji pieaug no ļoti zema bāzes līmeņa, taču publisko uzlādes punktu blīvums nepalielinās tikpat ātri. Tikai aptuveni 100 km dzelzceļa līniju ir elektrificētas, tāpēc Īrija ir Savienības valsts ar vismazāko elektrificēto dzelzceļu īpatsvaru. Turklāt sastrēgumi uz autoceļiem ļoti pasliktina gaisa kvalitāti un ievērojami palielina laiku svārstsatiksmes stundās.

¹⁶ Padomes Regula (ES) 2022/1369 (2022. gada 5. augusts) par koordinētiem gāzes pieprasījuma samazināšanas pasākumiem (OV L 206, 8.8.2022., 1. lpp.).

¹⁷ Padomes Regula (ES) 2023/706 (2023. gada 30. marts), ar ko groza Regulu (ES) 2022/1369 attiecībā uz pieprasījuma samazināšanas perioda pagarināšanu gāzes pieprasījuma samazināšanas pasākumiem un ziņošanas par to īstenošanu un īstenošanas uzraudzības stiprināšanu (OV L 93, 31.3.2023., 1. lpp.).

- (34) Darbaspēka un prasmju trūkums nozarēs un profesijās, kas ir svarīgas zaļās pārkārtošanās īstenošanai, tostarp neto nulles emisiju tehnoloģiju ražošanā, ieviešanā un uzturēšanā, rada šķēršļus pārejā uz klimatneitrālu ekonomiku. Lai mazinātu prasmju nepietiekamību un veicinātu darba ņēmēju iekļautību un pārorientēšanu, būtiskas ir kvalitatīvas izglītības un mācību sistēmas, kas reaģē uz mainīgajām darba tirgus vajadzībām, un mērķtiecīgi profesionālās pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumi. Lai atraisītu neizmantoto darbaspēka potenciālu, minētajiem pasākumiem ir jābūt pieejamiem, jo īpaši privātpersonām un tajās nozarēs un reģionos, kurus visvairāk skar zaļā pārkārtošanās. 2022. gadā Īrijā tika ziņots par darbaspēka nepietiekamību 12 profesijās, kurās vajadzīgas īpašas prasmes vai zināšanas zaļās pārkārtošanās īstenošanai, tostarp vides aizsardzības speciālista, inženierzinātnu speciālista un elektroinženiera profesijā. Turklāt tika ziņots, ka darbaspēka nepietiekamība ir faktors, kas ierobežo ražošanu rūpniecībā (46,8 % uzņēmumu) un būvniecībā (60,3 % uzņēmumu).
- (35) Padome ir izskatījusi 2023. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas veikto novērtējumu, un tās atzinums ¹⁸ ir atspoguļots 1. ieteikumā.

¹⁸ Atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktam.

- (36) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm ieteica rīkoties, tostarp, izmantojot atveseļošanas un noturības plānus, lai
- i) 2023. gadā saglabātu parāda atmaksājamību un atturētos no kopējā pieprasījuma visaptverošas stimulēšanas, veidotu labāk mērķorientētus fiskālos pasākumus augsto enerģijas cenu ietekmes mazināšanai un apsvērtu piemērotus veidus, kā samazināt atbalstu, mazinoties enerģijas cenu radītajam spiedienam; ii) uzturētu augstu publisko investīciju līmeni un veicinātu privātās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās atbalstam;
 - iii) atbalstītu algu attīstību tādā veidā, lai mazinātu pirktspējas zudumu, vienlaikus ierobežojot otreizējo ietekmi uz inflāciju, turpinātu uzlabot aktīva darba tirgus politiku un novērstu prasmju trūkumu; iv) uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un nodrošinātu, ka enerģijas atbalsts uzņēmumiem ir izmaksu ziņā efektīvs, īslaicīgs un orientēts uz dzīvotspējīgiem uzņēmumiem un ka tas saglabā stimulus zaļās pārkārtošanās realizēšanai; un v) saglabātu makrofinansiālo stabilitāti un uzraudzītu riskus, vienlaikus turpinot darbu pie banku savienības izveides pabeigšanas. 1., 2., 3. un 4. ieteikuma īstenošana Īrijai palīdzēs īstenot 2023. gada ieteikumā par eurozonu izklāstīto pirmo, otro un trešo ieteikumu,

AR ŠO IESAKA Īrijai 2023. un 2024. gadā rīkoties šādi.

1. Cik drīz vien iespējams, 2023. un 2024. gadā izbeigt spēkā esošos ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumus. Ja atkal pieaugošu enerģijas cenu dēļ ir nepieciešami jauni atbalsta pasākumi vai ja esošie pasākumi ir jāturpina, nodrošināt, ka šādi atbalsta pasākumi ir orientēti uz neaizsargātu mājāsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību, ir fiskāli pieņemami un ka tie saglabā stimulus enerģijas taupīšanai. Saglabājot stabilu fiskālo stāvokli 2024. gadā, saglabāt valsts finansētās publiskās investīcijas un nodrošināt mehānisma dotāciju un citu Savienības fondu efektīvu apguvi, jo īpaši, lai veicinātu zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Laikposmā pēc 2024. gada turpināt investīcijas un reformas, kas veicina ilgtspējīgāku izaugsmi, un saglabāt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli.

Nodrošināt valsts pensiju sistēmas fiskālo ilgtspēju, precizējot tās finansēšanas kārtību.

2. Ievērojami paātrināt atveseļošanas un noturības plāna īstenošanu, tostarp nodrošinot pietiekamus resursus, un ātri pabeigt papildinājumu un *REPowerEU* nodaļu, lai ātri sāktu tās īstenošanu. Turpināt kohēzijas politikas programmu ātru īstenošanu ciešā papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu.
3. Pasteidzināt investīcijas, lai paātrinātu aprites ekonomiku. Turpināt attīstīt gan atkritumu apstrādes infrastruktūru, kas saistīta ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas augstākajiem posmiem, gan ekonomiskos instrumentus, lai novērstu atkritumus un palielinātu atkalizmantoto, pārražoto un reciklēto saturu. Izstrādāt efektīvāku sistēmu reciklējamu atkritumu, tostarp bioloģiski noārdāmu atkritumu, dalītai savākšanai. Novirzīt atkritumus, jo īpaši plastmasu un bioatkritumus, no apglabāšanas poligonos un sadedzināšanas. Pastiprināt centienus, lai paātrinātu investīcijas dzeramā ūdens un notekūdeņu infrastruktūrā.

4. Samazināt vispārējo atkarību no fosilajām degvielām. Koncentrēt centienus uz elektroenerģijas sistēmas elastības uzlabošanu un energosistēmas integrācijas uzlabošanu. Izstrādāt un īstenot īpašu stratēģiju pieprasījuma reakcijas izveidei un paātrināt viedās mērīšanas infrastruktūras un viedo tīklu tehnoloģiju ieviešanu. Racionalizēt plānošanas un atļauju piešķiršanas sistēmu attiecībā uz atjaunīgiem energoresursiem, uzkrāšanu un tīkla savienojumiem. Īstenot papildu pasākumus, kas atbalsta energoefektivitāti privātajās un sabiedriskajās ēkās, lai samazinātu rēķinus par enerģiju un energosistēmas izmaksas. Paātrināt publisko uzlādes punktu uzstādīšanu bezemisiju transportlīdzekļiem. Pastiprināt politikas centienus, kuru mērķis ir nodrošināt un apgūt zaļās pārkārtošanās procesam vajadzīgās prasmes un kompetences.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
